

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/57/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6222010017
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6222010017.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Štefana Nováka LL.M. na neverejnom zasadnutí dňa 20. júla 2022, v trestnej veci obžalovaného C. F. za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné, o odvolaniach obžalovaného, okresného prokurátora a poškodeného Z. U. proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 23.05.2022, sp. zn. 10T/6/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e), f) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 07. XX. XXXX v čase okolo XX.XX hod v meste N. E. na ulici F. č. XX, na mieste verejnosti prístupnom a pred viacerými súčasne prítomnými osobami, na odstavnom parkovisku čerpacej stanice K., a.s. po predchádzajúcej slovnej roztržke, fyzicky zaútočil na poškodeného Z. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U., M. XX/XX a to tým spôsobom, že potom ako ho dvakrát udrel pravou päťou do oblasti hlavy, v dôsledku čoho tento spadol na zem, kde ležal, kedy ku nemu ihneď pristúpil obžalovaný a kopol ho do hlavy spodkom podrážky obuvi, kde zostal ležať v bezvedomí, čím podľa znaleckého posudku č. XXX/XXXX znalca z odboru T. a farmácie, odvetvie traumatológie Z.. Q. Q. poškodený Z. U. utrpel: subdurálny hematóm (krvácanie pod tvrdú plenu) nad pravou hemisférou mozočka s pneumocefalom (prítomnosť vzduchu v lebečnej dutine), subdurálne a subarachnoidálne (pod pavúčnicu) krvácanie nad spánkovým lalokom vľavo a subarachnoidálne krvácania nad čelovým lalokom obojstranne, pomliaždenie a krvácanie do spánkového laloka mozgu vľavo s miernym opuchom mozgu, zlomeninu záhľavnej kosti a spodiny lebky vpravo so zlomeninou pyramídy pravej spánkovej kosti s propagáciou na spánkovo-sánkový kĺb a prechodom na temennú kosť vpravo, roztrhnutie blany pravého bubienka s dobou liečby a PN 2 mesiace.

Za to mu bol podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. i), l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 41 ods. 2 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. bol obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený na skúšobnú dobu 4 roky s probačným dohľadom.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze zamestnať sa, alebo preukázateľne uchádzať sa o zamestnanie v skúšobnej dobe.

Naproti tomu bol obžalovaný podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby v časti, ktorou mu bolo kladené za vinu, že

dňa 07. 11. 2021 v čase okolo 03.30 hod v meste N. E. na ulici F. č. XX, na mieste verejnosti prístupnom a pred viacerými súčasne prítomnými osobami, na odstavnom parkovisku čerpacej stanice Slovnaft, a.s. po predchádzajúcej slovnej roztržke, fyzicky zaútočil na poškodeného Z. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U., M. XX/XX a to tým spôsobom, že ho dvakrát udrel pravou päťou do oblasti hlavy, v dôsledku čoho tento spadol na zem a zaútočil aj na poškodeného P. M. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. E., C. H. č. XXX/XX a to tým spôsobom, že najskôr poškodeného P. M. U. päťou pravej ruky udrel do oblasti hlavy, v dôsledku čoho poškodený P. M. U. spadol na zem, keď sa následne postavil, a pokračovala slovná roztržka medzi obžalovaným a poškodeným, obžalovaný opakovane udrel pravou päťou svojej ruky do oblasti ľavej strany hlavy poškodeného P. M. U., ktorý spadol na zem, kde zostal ležať v bezvedomí, čím podľa znaleckého posudku č. 109/2021 znalca z odboru Zdravníctva a farmácie, odvetvie traumatológie Z. Q. Q., poškodený P. M. U. utrpel: otras mozgu 1. stupňa, pomliaždenie tváre v sánkovej oblasti vľavo, s dobou liečby a PN od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX, ktorý obžaloba kvalifikovala ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pretože tento skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodení: 1. P. M. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. H. XXX/XX, N. E., 2. Z. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XX/XX, U., 3. M. zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom L. 5, XXX XX H., P.: XX XXX XXX, 4. N. zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom S. 2, XXXXX C. - mestská časť S., P.: XX XXX XXX a 5. K. poisťovňa, a.s., so sídlom Ul. XX. augusta X - XX, XXX XX C., P.: XX XXX XXX, pobočka N. E., Ul. K. XX, XXX XX N. E. so svojimi nárokmi na náhradu škody odkázaní na civilné konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 27.05.2022, a to proti výrokom o vine, o treste a o náhrade škody. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil ani v jednom z výrokov. Zdôraznil, že od začiatku trestného konania popieral spáchanie trestného činu, keďže bol napadnutý poškodenými P. M. U. a Z. U.. X. boli pod vplyvom alkoholu, najprv boli agresívny len verbálne a nakoniec aj fyzicky. Vyzýval ich, aby prestali na neho útočiť, snažil sa z miesta činu odísť, v čom mu však bránili a nasledovali ho. Tieto skutočnosti okrem poškodeného P. M. U. potvrdili svedkovia M. F., U. R., Z. E. a Z. C., pričom svedok Z. E. počul aj to, ako sa mu poškodený P. M. U. vyhrážal a vykrikoval „vieš kto som“, pričom svedok mal za to, že keby poškodení neútočili, obžalovaný by ich neudrel. Ak poškodených následne udrel do tváre, bolo to zo strachu o svoj život a zdravie, keďže títo naňho vyvíjali stále fyzický tlak, a to aj napriek jeho prosbám, aby prestali. Keď bol poškodený Z. U. na zemi, zahnal sa na neho rukou a on mu len chcel zabrániť, aby vstal a ďalej ho neohrozoval, preto mu položil nohu na hlavu. Pripustil, že z jeho strany to bolo skratové konanie, ktoré už niekoľkokrát oľutoval. Nemal však v úmysle poškodeným ublížiť a spôsobiť im zranenia.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 písm. e) Tr. por. zrušil a oslobodil ho spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por., nakoľko skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku podal na hlavnom pojednávaní odvolanie aj okresný prokurátor, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 17.06.2022, a to proti výrokom o vine a o treste v neprospech obžalovaného.

Najprv namietal neopodstatnené použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. pri ukladaní trestu a nesúhlasil ani s odôvodnením okresného súdu ohľadne jeho aplikácie. V ďalšom dal do pozornosti ustanovenia § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Zdôraznil, že ust. § 39 Tr. zák. je jedným z prostriedkov individualizácie trestu a prejavom depenalizácie Trestného zákona, nejde však o pravidelný postup a nemožno ho odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami. Jeho použitie je možné len pri mimoriadnych okolnostiach prípadu alebo pomeroch páchatela. U obžalovaného absentovali také okolnosti prípadu, ako aj také pomery, ktoré by boli dostačujúce na takýto postup, nakoľko nevybočovali z obvyklých prípadov pri trestných činoch kladených mu za vinu, a preto neodôvodňovali u neho zhovievavejší prístup konajúceho súdu.

Taktiež poukázal na kriminálnu minulosť obžalovaného, ktorý už bol v minulosti odsúdený za majetkovú a násilnú trestnú činnosť, pričom predchádzajúce odsúdenia zjavne nevedli k jeho náprave, práve naopak, trestnej činnosti sa dopustil opakovane. Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že bolo len otázkou náhody pri spôsobe a intenzite útoku obžalovaného, že nedošlo k väčšiemu poraneniu mozgu poškodeného, ktoré by mohlo spôsobiť ťažké trvalé následky alebo smrť.

V ďalšej časti namietal rozhodnutie okresného súdu o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. za čiastkový útok z pokračovacích trestných činov, ktoré mu boli kladené za vinu, t.j.,

že tento nebol trestným činom. Poukázal na hodnotenie výpovedí svedkov poškodených, ako aj ďalších svedkov a kamerových záznamov prvostupňovým súdom, z ktorých vyplývalo, že v danom prípade došlo v tejto časti k naplneniu zákonných podmienok nutnej obrany zo strany obžalovaného, pričom s takýmto právnym názorom nesúhlasil a považoval ho za neopodstatnený. Práve naopak, obrana obžalovaného bola zjavne neprimeraná útoku (intenzívny exces), keďže jeho údery boli vedené vysokou intenzitou až celou silou a k takémuto konaniu došlo, keď útok bezprostredne netrval, ani nehrozil (extenzívny exces). Navyiac obžalovaný sa nepochybné mohol konfliktu vyhnúť, ak by odišiel, tento si však zvolil útok voči poškodeným. Úvahy súdu prvého stupňa, že by si ho poškodení nadbehli, boli vyslovene hypotetické. Napokon ani argumentácia, že by obžalovanému nechceli poškodení vydať jeho majetok, bez ktorého nechcel odísť, nebola dôvodná, pretože pred napadnutím už mal čiapku vo svojej dispozícii a jeho kolobežka sa nachádzala u svedka U. R., nie u poškodených.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok podľa § 321 písm. d), e) Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, aby bol obžalovanému uložený v konečnom dôsledku nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie aj poškodený Z. U. prostredníctvom svojho splnomocnenca písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa XX.XX.XXXX, a to proti výroku o náhrade škody, ktorým bol odkázaný so svojím nárokom na civilné konanie.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, ako aj príslušné ustanovenia Trestného poriadku upravujúce práva poškodeného a jeho možnosti podať opravný prostriedok - odvolanie. Zdôraznil najmä ust. § 287 ods. 1 Tr. por., keďže si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu bolestného vo výške 12.916,20 Eur, ktorý bol určený podľa záverov znaleckého posudku na základe bodového ohodnotenia jeho zranení na 570 bodov, keď hodnota jedného bodu na rok 2021 predstavovala sumu 22,66 Eur.

Nesúhlasil s odôvodnením okresného súdu, že určiť presnú mieru zavinenia aktérov, t.j. obžalovaného a poškodených, by presahovalo účel trestného konania a neúmerne by ho predĺžilo, pretože nebolo potrebné vôbec doplniť dokazovanie, najmä s prihliadnutím na závery znaleckého posudku. Dal do pozornosti, že obžalovaného sa ani nedotkol, nenapadol ho, čomu zodpovedá aj ustálenie skutkového stavu, teda sa nepodieľal žiadnym spôsobom na vzniku jeho zranení. Práve naopak, obžalovaný ho napadol maximálne agresívne, brutálne až život ohrozujúco. V útoku pokračoval, aj keď už ležal na zemi a kopnutím zaútočil cielene na jeho hlavu, preto v žiadnom prípade nemohlo ísť o nutnú obranu. Bolo len otázkou náhody a šťastných okolností, že nedošlo u neho k väčšiemu rozsahu zranenia mozgu. Tvrdenie obžalovaného, že nechcel spôsobiť poranenia, vôbec nezodpovedá úrazovému deju, spôsobu vedenia útoku, ani rozsahu spôsobených zranení, pričom tieto závery jednoznačne vyplývajú zo znaleckého posudku.

Okrem náhrady za bolesť si voči obžalovanému neuplatnil žiadnu inú škodu, aj keď niekoľko mesiacov chodil po rôznych lekárskejších vyšetreniach, čo ho stálo nemalé finančné prostriedky, a zároveň nemohol vykonávať svoju podnikateľskú činnosť.

V ďalšom sa vyjadril k priebehu skutku, keď nesúhlasil so záverom konajúceho súdu, že sa nepodarilo preukázať obžalovanému úmysel zašliapnúť ho na zemi a zlikvidovať, keďže to bolo v rozpore so znaleckým posudkom. Ohľadne uloženého trestu obžalovanému namietal, že tomuto boli priznané poľahčujúce okolnosti, na čo nebol dôvod, a naopak, okresný súd nezohľadnil to, že obžalovaný už bol odsúdený za trestný čin násilného charakteru.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám rozsudkom tak, že obžalovanému uloží povinnosť, aby mu nahradil spôsobenú škodu vo výške 12.916,20 Eur.

K podaným odvolaniam okresného prokurátora a poškodeného Z. U. sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 04.07.2022, ktoré navrhol podľa § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolania boli podané obžalovaným, okresným prokurátorom a poškodeným Z. U. ako oprávnenými osobami v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému boli prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania a dospel k záveru, že odvolania okresného prokurátora a poškodeného Z. U. boli podané dôvodne, odvolanie obžalovaného dôvodne podané nebolo.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, keďže sa okresný súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre

rozhodnutie, zároveň boli porušené ustanovenia Trestného zákona, uložený trest bol neprimeraný a o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody bolo rozhodnuté v rozpore so zákonom.

Odvolačný súd konštatuje, že sa nestotožnil s rozhodnutím okresného súdu o rozdelení skutku, ktorý bol obžalovanému kladený za vinu, na dve časti a v nadväznosti na to, ani s jeho oslobodzujúcim výrokom ohľadne prvej časti. Taktiež mal za to, že obžalovanému uložil neprimerane mierny trest, súčasne porušil viaceré ustanovenia Trestného zákona a nesprávnym bolo aj odkázanie poškodeného Z. U. s jeho nárokom na náhradu škody na civilné konanie. Argumentácia okresného súdu v týchto smeroch nebola dostatočná, správna, a preto v konečnom dôsledku nebola ani akceptovateľná.

V prvom rade možno konštatovať, že súd prvého stupňa síce správne ustálil v podstatných častiach priebeh celého skutku, avšak konanie obžalovaného v prvej časti nesprávne posúdil ako konanie v nutnej obrane. V tomto smere krajský súd poukazuje na obsah odvolacích námietok okresného prokurátora, s ktorými sa v prevažnej časti stotožnil. Zdôrazňuje, že na splnenie zákonných podmienok pre posúdenie konania ako konania v nutnej obrane, t.j., ako jednu z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu, musí byť, okrem iného, dodržaná aj zásada proporcionality. Obžalovaný vzhľadom na správanie sa poškodených, ktoré predchádzalo fyzickému konfliktu, mohol oprávnené nadobudnúť dojem, že môže byť z ich strany určitým spôsobom ohrozený, vrátane fyzického napadnutia, teda v tejto časti krajský súd nesúhlasil s právnym názorom okresného prokurátora, ale zároveň bolo potrebné prihliadnúť i na to, že v konečnom dôsledku ho ani jeden z nich fyzicky nenapadol. Za takejto situácie nemožno hovoriť o primeranosti jeho obrany, práve naopak, aj v prvej časti útoku už išlo z jeho strany o zjavne neprimeranú obranu, keďže voči každému z obidvoch poškodených viedol fyzický útok opakovane, keď aj poškodeného P. M. U. a následne aj poškodeného Z. U. dvakrát udrel päťou do oblasti hlavy, pričom tieto úder viedol vysokou intenzitou, nakoľko stačilo, aby ich napr. odsotil, a ak by to nepostačovalo, určite by z jeho strany postačoval aj jeden úder nižšej intenzity, bez toho, aby ich opakoval. D. pri nutnej obrane nemožno prihliadať na zásadu subsidiarity, nemožno úplne opomenúť, že obžalovanému za daných okolností, berúc do úvahy aj značné ovplyvnenie poškodených alkoholom, reálne nič nebránilo v tom, aby miesto činu mohol bez väčších ťažkostí opustiť. V jeho prospech však bude potrebné vyhodnotiť, že sa v počiatočnej fáze snažil konfrontáciu s poškodenými vyhnúť a ustupoval pred nimi. U obžalovaného vzhľadom na to, že verbálny konflikt začali poškodení, ktorí boli dvaja, presúvali sa za ním a slovne ho napádali, navyše nebolo úplne vylúčené, že by ho mohli atakovať aj fyzicky, nepochybne prichádzalo do úvahy priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. i) Tr. zák.

Okresný súd dostatočne neprihliadol na záver znaleckého posudku z odvetvia traumatológie, z ktorého vyplýva, že vzhľadom na spôsob a intenzitu útoku (pri kopnutí) len v dôsledku náhody nedošlo u poškodeného Z. U. k vzniku závažnejšieho poranenia, ktoré by mohlo zanechať ťažké trvalé následky, prípadne spôsobiť aj jeho smrť. Taktiež bolo potrebné zobrať do úvahy aj polohu obžalovaného, ktorý stál a polohu poškodeného, ktorý ležal.

Pri ukladaní trestu bolo otáznе priznanie poľahčujúcej okolnosti obžalovanému podľa § 36 písm. i) Tr. zák. prihliadajúc na jeho postoj k trestnej činnosti, ako aj jeho následné vyjadrenia. Krajský súd berúc do úvahy všetky relevantné okolnosti prípadu, ako aj pomery obžalovaného, nebol toho názoru, že by mali byť splnené zákonné podmienky na použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody vo vzťahu k poškodenému Z. U., evidentne nebolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, nakoľko si uplatnil len náhradu bolestného. Určenie presnej miery zavinenia na vzniku a rozsahu škody, ak by ju spôsobili viaceré subjekty, je otázkou právnou, ktorú nepochybne musí vyriešiť už prvostupňový súd, a preto jej ustálenie, resp. neustálenie nemôže byť dostatočným dôvodom na odkázanie poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilné konanie. V danom prípade však odvolaciemu súdu vôbec nebolo zrejmé, z akého dôvodu by mala byť riešená otázka spoluzavinenia, keďže zranenia poškodeného Z. U. spôsobil obžalovaný výlučne svojím konaním.

Povinnosťou okresného súdu bude predovšetkým nariadiť nové hlavné pojednávanie a v prípade potreby na ňom prípadne zopakovať dôkazy, resp. vykonať i ďalšie dôkazy. Po takto vykonanom dokazovaní bude potrebné dôkazy dôsledne vyhodnotiť rešpektujúc ust. § 2 ods. 12 Tr. por. s prihliadnutím na ust. § 168 ods. 1 Tr. por. tak, aby bolo možné na ich základe, po ich vyhodnotení, spoľahlivo ustáliť skutkový stav, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, za dodržania všetkých príslušných procesných ustanovení a až následne posúdiť dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny alebo nevinu obžalovaného.

Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu, aby sa dôsledne zaoberal jednotlivými odvolacími námietkami, ktorými argumentovali vo svojich odvolaniach procesné strany, najmä okresný prokurátor a poškodený Z. U., ktoré sa u týchto odvolateľov vo viacerých smeroch javili ako akceptovateľné, avšak vzhľadom na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu by bolo konečné

posúdenie ich dôvodnosti predčasné. Zároveň bude zo strany okresného súdu nevyhnutné zobrať do úvahy aj ust. § 327 ods. 1 Tr. por.

Z týchto dôvodov krajský súd ako súd odvolací na podklade odvolaní obžalovaného, okresného prokurátora a poškodeného Z. U. podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e), f) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.